

КОМЮНІКЕ ВСЕСВІТНЬОГО ФОРУМУ З ПОВЕРНЕННЯ АКТИВІВ

**Вашингтон, округ Колумбія
4-6 грудня 2017 року**

Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії та Сполучені Штати Америки спільно організували перший Всесвітній форум з повернення активів (Global Asset Recovery Forum – GFAR) у Вашингтоні, округ Колумбія, 4-6 грудня 2017 року, за підтримки Ініціативи з повернення вкрадених активів (Stolen Asset Recovery Initiative - StAR) – спільної ініціативи Світового банку та Управління ООН з наркотиків та злочинності. Форум було присвячено питанням повернення активів, вкрадених у **Нігерії, Шрі-Ланки, Тунісу та України.**

Більше 300 учасників, які представляли 26 юрисдикцій, а також міжнародні організації, громадянське суспільство та ЗМІ, зібралися разом на Форумі для підтвердження своєї відданості зусиллям з повернення активів на глобальному рівні, обміну найкращим досвідом, підвищення рівня технічних знань спеціалістів-практиків у сфері повернення активів, а також для підтримки ініціатив з розбудови спроможності. Найважливіше те, що GFAR надав можливість проведення більше 80 двосторонніх та багатюрисдикційних зустрічей для просування важливих справ з повернення активів у чотирьох країнах спеціальної уваги. Він також надав платформу для підписання нових угод, у тому числі важливого нового Меморандуму про взаєморозуміння між Нігерією, Швейцарією та Світовим банком стосовно повернення активів на суму 321 мільйона доларів США.

Сполучене Королівство, Сполучені Штати Америки, Нігерія, Шрі-Ланка, Туніс та Україна вітають підтвердження відданості зусиллям з повернення активів на глобальному рівні, що було продемонстровано під час GFAR. Зокрема, ми:

- вітаємо політичне зобов'язання на високому рівні з боку всіх країн-учасниць в питанні продовження надання одне одному якнайширшої підтримки і забезпечення співпраці у поверненні активів згідно з відповідними положеннями Конвенції ООН проти корупції, а також щодо використання GFAR для втілення взятих зобов'язань у реальність;

- зобов'язуємося і надалі посилювати зусилля із запобігання корупції до її виникнення, у тому числі шляхом впровадження кодексів поведінки, навчання з питань етики, захисту викривачів, а також доброчесності в публічних установах, та закликаємо інші країни робити це також. Ці зусилля можуть захистити активи та запобігти їх викраденню;
- визнаємо важливість вдосконалення міжнародних процедур повернення активів та впровадження Конвенції ООН проти корупції як глобальної юридичної основи у сфері повернення активів. Ми наголошуємо на важливості посилення дій з відновлення та повернення вкрадених активів згідно з Ціллю 16 Цілей ООН у сфері сталого розвитку;
- закликаємо держави виконати зобов'язання у сфері повернення активів, у тому числі Принципи високого рівня Великої Двадцятки (G20) щодо повернення активів та зобов'язання, взяті на Антикорупційному саміті 2016 року в Лондоні, де 21 країна зобов'язалася розвинути або посилити законодавство для забезпечення можливості повернення вкрадених активів, а 11 країн зобов'язалися розробити практичні настанови щодо прозорого та відповідального повернення вкрадених активів;
- визнаємо важливу роль міжнародних організацій та регіональних мереж спеціалістів-практиків, у тому числі Ініціативи з повернення вкрадених активів, Камденської міжвідомчої мережі з повернення активів (CARIN) та інших подібних організацій, Всесвітньої мережі контактних осіб з питань повернення активів, Егмонтської групи та новоствореного Міжнародного координаційного антикорупційного центру (IACCC);
- визнаємо багатосторонню природу процесу повернення активів і будемо й надалі сприяти діалогу, довірі та співпраці між громадянським суспільством, ЗМІ, органами правопорядку та іншими державними органами;
- визнаємо цінний внесок, який роблять організації громадянського суспільства, та будемо продовжувати надавати допомогу їхній роботі. Ми закликаємо держави надати фінансування глобальним зусиллям з повернення активів;
- визнаємо важливі зусилля Арабського та Українського форумів з повернення активів, що були організовані під керівництвом Великої Сімки (G7) у період 2011-2015 років. Ці форуми мобілізували політичну волю у питаннях повернення активів, спонукали до дій у багатьох юрисдикціях та сприяли поглибленим контактам практиків. Країни-учасниці Арабського форуму зібралися на GFAR для обговорення досвіду та висновків, зроблених з діяльності Арабського форуму з повернення активів, про що йтиметься в підсумковому звіті. Ми зобов'язуємося використовувати ці знання у наших поточних зусиллях щодо повернення активів;
- визнаємо, що проблеми існують, і погоджуємося, що успіх у поверненні активів вимагає партнерства, і що відповідальність та зусилля потрібні як з боку запитуючих, так і запитуваних сторін.

Ми визнаємо важливу роль, яку інавгураційний GFAR зіграв у наданні платформи для:

- підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Нігерією, Швейцарією та Світовим банком стосовно повернення активів на суму 321 мільйона доларів США;
- обговорення прозорості у питаннях повернення активів, і в цьому відношенні ми вітаємо Принципи GFAR щодо розпорядження та передачі вкрадених активів, які було конфісковано в корупційних справах;
- обміну досвідом стосовно інноваційних підходів до повернення активів, у тому числі засобів криміналістичного бухгалтерського аналізу, та юридичних інструментів, таких як конфіскація без вироку, положення про незаконне збагачення та повноваження з термінового арешту активів;
- розгляду можливості поновлення заходів арешту майна або збільшення строків давності притягнення до відповідальності таким чином, щоб активи залишалися під арештом у контексті тривалих юридичних процедур;
- взяття зобов'язань стосовно посилення співпраці, а також забезпечення подальшого прогресу в просуванні справ про повернення активів, та закликаємо інші країни робити те саме, визнаючи важливість ефективної й координованої відповіді з боку органів правопорядку та побудови діалогу, довіри і співпраці між юрисдикціями;
- взяття зобов'язань про активну участь в експертному обговоренні у рамках Конвенції ООН проти корупції, у тому числі її Робочої групи з повернення активів, з тим, щоб допомогти в поширенні наших викликів та зроблених висновків серед глобальної спільноти органів правопорядку;
- визнання важливості створення можливостей для держав для обміну досвідом та кращими практиками. Ми вітаємо наступне зібрання GFAR за потреби, коли будуть необхідними зусилля з координації у важливих і складних справах повернення активів. Хто і де прийматиме наступний форум буде визначено з урахуванням країни чи країн, які потребують допомоги, і типу допомоги, що буде визначено спільно фінансовими центрами та запитуючими країнами.

ДОДАТОК: ПРИНЦИПИ GFAR ЩОДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ ТА ПЕРЕДАЧІ ВКРАДЕНИХ АКТИВІВ, ЯКІ БУЛО КОНФІСКОВАНО В КОРУПЦІЙНИХ СПРАВАХ

Співорганізатори та чотири країни спеціальної уваги на GFAR підтвердили свою відданість поверненню та розпорядженню конфіскованими вкраденими активами, як це передбачено Конвенцією ООН проти корупції. Вони підкреслили важливість технічної допомоги задля успішного повернення активів і розпорядження ними. Вони також обговорили свій досвід і нові висновки, зроблені з попередніх випадків повернення коштів. Беручи до уваги роботу, що вже триває під егідою Управління ООН з наркотиків та злочинності, та заклик в Аддис-Абебській програмі дій¹ до міжнародної спільноти розробити належну практику з питань повернення активів, учасники GFAR запропонували такі принципи, які сприятимуть успішному поверненню активів.

Ці Принципи стосуються підходів та механізмів вдосконалення координації і співпраці, а також посилення прозорості і підзвітності відповідних процесів. Жодне положення цих Принципів не має на меті обмежити національний суверенітет чи принципи національного права.

Принцип 1: Партнерство. Визнається, що успішне повернення вкрадених активів має в основі міцне партнерство між країною, що передає, та країною, що отримує активи. Таке партнерство сприяє довірі та впевненості.

Принцип 2: Взаємні інтереси. Визнається, що як країни, що передають, так і країни, що отримують активи, мають взаємний інтерес в успішному результаті. Тому країни повинні працювати разом з тим, щоб створити взаємоприйнятні умови для повернення.

Принцип 3: Ранній діалог. Дуже бажано починати діалог між країною, що передає, та країною, що отримує активи, якомога раніше в процесі, а також забезпечувати постійний діалог в ході всього процесу повернення активів.

Принцип 4: Прозорість та підзвітність. Країни, що передають, та країни, що отримують активи, гарантують прозорість і підзвітність в питаннях

---

¹ Конференція “Фінансування для розвитку”, липень 2015 року, пункт 25.

повернення і розпорядження поверненими активами. Інформація щодо передачі та управління поверненими активами повинна бути публічною й доступною громадськості як в країні, що передає, так і в країні, що отримує. Слід уникати використання невизначеної або умовної плати в процесі повернення.

Принцип 5: Бенефіціари. Де можливо, та без шкоди інтересам визначених потерпілих, вкрадені активи, вилучені у корумпованих службовців, повинні використовуватися на користь народів, яким було завдано шкоду відповідною корупційною поведінкою.

Принцип 6: Посилення боротьби проти корупції та підтримка розвитку. Де можливо, в частині остаточного використання конфіскованих доходів, слід також розглянути можливість заохочення дій, які реалізують принципи Конвенції ООН проти корупції щодо протидії корупції, відшкодування шкоди від корупції та досягнення цілей розвитку.

Принцип 7: Поводження залежно від конкретних обставин справи. Вирішення долі конфіскованих злочинних доходів повинно здійснюватися з урахуванням обставин конкретної справи.

Принцип 8: Можливість використання угоди за статтею 57 (5) Конвенції ООН. Угоди або домовленості в конкретних справах, у разі погодження країнами передачі та отримання, повинні укладатися для допомоги в забезпеченні прозорого та ефективного використання, управління і моніторингу повернених доходів. Механізм(и) передачі повинні, де це можливо, використовувати існуючі політичні й інституційні рамки та відповідати стратегії розвитку країни з тим, щоб забезпечити узгодженість, уникнути дублювання та оптимізувати ефективність.

Принцип 9: Запобігання отриманню вигоди порушниками. Слід вжити всіх кроків для забезпечення того, щоб розпорядження конфіскованими злочинними доходами не надавало вигоди особам, які брали участь у вчиненні правопорушення(ень).

Принцип 10: Залучення недержавних заінтересованих сторін. Наскільки це доречно та дозволено законом, особи та групи поза публічним сектором, такі як організації громадянського суспільства, недержавні організації та організації місцевих громад, повинні заохочуватися до участі в процесі повернення активів, у тому числі в частині допомоги у визначенні шляхів можливої компенсації завданої шкоди, участі в

прийнятті рішень стосовно повернення і розпорядження, сприяння прозорості та підзвітності в ході передачі, розпорядження та управління поверненими активами.